

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.1 ประชากร (Population)

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 976 คน (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด, 2549: ไม่มีเลขหน้า) แบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

1.1.1 ผู้นำ คณะกรรมการและสมาชิก ของกลุ่มธุรกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จ จำนวน 755 คน

1.1.2 ผู้นำ คณะกรรมการและสมาชิก ของกลุ่มธุรกิจชุมชนที่ไม่ประสบความสำเร็จ จำนวน 221 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้นำ คณะกรรมการและสมาชิก ของกลุ่มธุรกิจชุมชน จำนวน 284 คน ซึ่งได้จากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดย

ใช้การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane. 1973: 727) ดังนี้

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N (e)^2}$$

โดยที่
 n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนของประชากรทั้งหมด
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้น (ในทางสังคมศาสตร์นิยมกำหนดให้เกิดความคลาดเคลื่อนที่ .05)

แทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{976}{1 + 976 (.05)^2}$$

$$n = 283.72 \text{ คน}$$

การวิจัยในครั้งนี้จึงได้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 284 คน ซึ่งแบ่งเป็น

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ ที่	กลุ่มธุรกิจชุมชน	จำนวน ประชากร	สัดส่วนร้อยละ	สัดส่วน ตัวอย่าง
1	ผู้นำ คณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่ม ธุรกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จ	755 คน	77.36	219
2	ผู้นำ คณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่ม ธุรกิจชุมชนที่ไม่ประสบความสำเร็จ	221 คน	22.64	65
	รวม	976 คน	100	284

1.2.2 การสุ่มตัวอย่าง (Sampling)

การสุ่มตัวอย่างในครั้งนี้มีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ทำให้ทุกหน่วยของประชากรทั้งหมดมีโอกาสเท่าเทียมกัน (Equal Channel) และมีอิสระ (Independent) ที่จะได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยพยายามจัดให้หน่วยตัวอย่างมีโอกาสถูกเลือกเท่าๆ กัน และใช้วิธีสุ่มหน่วยตัวอย่างทีละหน่วยจากจำนวนประชากรทั้งหมด ใช้การจับสลากรายชื่อ โดยรวบรวมรายชื่อของประชากรทั้งหมด มาจัดทำเป็นสลาก แล้วหยิบรายชื่อออกมาให้ได้ตามจำนวนที่กำหนดไว้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามใช้สอบถาม ผู้นำ คณะกรรมการ และใช้สอบถามสมาชิกกลุ่ม มี 2 ลักษณะ คือ คำถามแบบกำหนดให้ตอบ หรือแบบปลายเปิด และคำถามแบบเปิด โอกาสให้ผู้ตอบร่วมแสดงความคิดเห็นหรือแบบปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแบบสอบถามของ อังศิกา นพภาลี (บธ.ม มหาวิทยาลัยมหาสารคามพ.ศ. 2547) โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายใต้การควบคุมดูแลและให้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จะแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของ ผู้นำ คณะกรรมการและสมาชิก คือ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้หลักของครอบครัว และกลุ่มธุรกิจชุมชนได้รับการประเมินที่ระดับกี่ดาว ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับการดำเนินงาน ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลิเคิร์ต (Likert) แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยแบ่งคำถามออกเป็นจำนวน 12 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารและจัดการ	จำนวน 6 ข้อ
2. ด้านการบริหารการผลิต	จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านการบริหารการตลาด	จำนวน 6 ข้อ

4. ด้านการบริหารการเงินและการลงทุน	จำนวน 6 ข้อ
5. ด้านผู้นำ	จำนวน 6 ข้อ
6. ด้านคณะกรรมการกลุ่ม	จำนวน 6 ข้อ
7. ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก	จำนวน 5 ข้อ
8. ด้านแรงงาน	จำนวน 5 ข้อ
9. ด้านระเบียบข้อบังคับของชุมชน	จำนวน 5 ข้อ
10. ด้านการทำกิจกรรมกับภายนอก	จำนวน 5 ข้อ
11. ด้านการจัดสวัสดิการ	จำนวน 5 ข้อ
12. ด้านการสร้างเครือข่าย	จำนวน 1 ข้อ

รวมทั้งสิ้น 62 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จากสมาชิก ตามกรอบของปัจจัยทั้ง 12 ด้าน

2.2 ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา หลักเกณฑ์ ผลงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้ธุรกิจชุมชนประสบความสำเร็จ

2.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจแก้ไข และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คือ

1) นางสาวปรีชา โสภณา การศึกษามหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา ตำแหน่งพัฒนาการ จังหวัดนครราชสีมา ตรวจสอบด้านโครงสร้างเนื้อหาข้อคำถาม

2) นางเพ็ญจันทร์ พุ่มเจริญ การศึกษามหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา ตำแหน่งหัวหน้าส่วน ธนาคารกสิกรไทย จำกัด สาขาร้อยเอ็ด ตรวจสอบด้านโครงสร้างเนื้อหาข้อคำถาม

3) นายมนุนเวทย์ เพชร โต้ การศึกษามหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ตำแหน่งอาจารย์โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด ตรวจสอบด้านการวัดและการประเมินผล

4) นายชุมพร ฑูโลกกรวด การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาภาษาไทย ตำแหน่งอาจารย์พิเศษภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตรวจสอบด้านภาษา

2.2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาปรับปรุงข้อบกพร่อง แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้ควบคุมตรวจสอบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try - Out) กับ ผู้นำ คณะกรรมการและสมาชิกของกลุ่มธุรกิจชุมชน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ชุด แล้วนำมาทำการวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสถิติ t -test ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มคะแนนสูงและกลุ่มคะแนนต่ำ นำมาศึกษาร้อยละ 25 ของแต่ละกลุ่ม นำข้อที่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือมีค่า t ตั้งแต่ 1.734 ขึ้นไป มาเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม

2.2.5 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach 1970: 161; อ้างอิงจาก บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 115) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นสามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งในการนำไปใช้ครั้งนี้ แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น 0.73 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสูง สามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

2.2.6 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเดิม เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จนได้รับความเห็นชอบ จึงนำไปจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย เสนอไปยังประธานกลุ่มธุรกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก คณะกรรมการกลุ่ม และสมาชิก

3.2 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการเชิญผู้นำ คณะกรรมการกลุ่มและสมาชิก กลุ่มมารวมกันที่ทำการกลุ่ม และแจกแบบสอบถาม หลังจากนั้นผู้ตอบแบบสอบถามก็จะ ทำการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

4.2 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด (รังสรรค์ สึงเหล็ก 2551: 184) ดังนี้

ระดับการดำเนินงาน	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

4.3 นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป คำนวณค่าสถิติ

4.4 วิเคราะห์ความคิดเห็นในเรื่องข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ตามกรอบของปัจจัยทั้ง 12 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารและจัดการ 2) ด้านการบริหารการผลิต 3) ด้านการบริหารการตลาด 4) ด้านการบริหารการเงินและการลงทุน 5) ด้านผู้นำ 6) ด้านคณะกรรมการกลุ่ม 7) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก 8) ด้านแรงงาน 9) ด้านระเบียบข้อบังคับของชุมชน 10) ด้านการทำ

กิจกรรมกับภายนอก 11) ด้านการจัดสวัสดิการ และ 12) ด้านการสร้างสร้างเครือข่าย โดย
 อ่านวิเคราะห์เนื้อหา สรุปและบรรยาย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติ ดังนี้ คือ

5.1 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม คือ

5.1.1 การวิเคราะห์ แบบสอบถามเป็นรายชื่อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก ของ
 แบบสอบถาม ใช้ สถิติ t - test

5.1.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา
 (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach)

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน คือ การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิง
 พรรณนา (Descriptive Statistics)

5.2.1 ร้อยละ (Percentage)

5.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

5.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2.4 ความถี่ (Frequency)

5.3 สถิติทดสอบสมมติฐาน คือ

5.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์
 การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) ทดสอบ
 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อตัวแปรตามที่ทำให้กลุ่ม
 ชุมชนประสบความสำเร็จ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบกำหนดตัวแปรเข้า
 ไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) ซึ่งเป็นวิธีทางสถิติที่แสดงค่าของตัวแปรอิสระ
 ตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปที่มีผลต่อตัวแปรตามตัวเดียว เพื่อที่จะพยากรณ์ค่าของตัวแปรตาม (Y)
 เมื่อทราบค่าต่างๆ ของตัวแปรอิสระ (X) จำนวน 12 ตัวและนำผลการวิเคราะห์ถดถอย
 พหุคูณเชิงเส้นตรงไปตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อแสดงว่าตัวแปรอิสระ จำนวน 12 ปัจจัย
 มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม 1 ปัจจัย เรียงลำดับจากปัจจัยที่มีค่ามากที่สุดไปหาปัจจัยที่มีค่า
 น้อยที่สุดและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยมีรูปสมการดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + \dots + b_{12}x_{12}$$

โดยที่ y = ความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ในรูปคะแนนดิบ

a = ค่าคงที่ (Constant Term)

b_1 - b_{12} = ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)

x_1 - x_{12} = คะแนนดิบของตัวแปรอิสระ

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = B_1Z_1 + B_2Z_2 + B_3Z_3 + \dots + B_{12}Z_{12}$$

โดยที่ Z = ความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ในรูปคะแนนมาตรฐาน

B_1 - B_{12} = ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)

Z_1 - Z_{12} = คะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ

Z = ค่าของตัวแปรตามที่ได้มาจากการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน เมื่อทราบค่าคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ

B = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ส่วนย่อยมาตรฐาน

5.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้วิจัยใช้การรวม

คะแนนระดับการดำเนินงานเป็นรายด้าน และรวมรายด้านของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจชุมชน ทั้งหมดนำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (รังสรรค์ สิงหเลิศ, 2551: 186) ดังนี้

4.21-5.00	หมายความว่า	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41-4.20	หมายความว่า	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
2.61-3.40	หมายความว่า	มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

1.81-2.60 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.80 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์
เนื้อหา (Content Analysis) สรุปและบรรยาย

5.4 การวิจัยครั้งนี้กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ (Level of
Significance) เท่ากับ .05

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY